

СЕКЦІЯ 4. «СУЧАСНИЙ СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ САДОВО-ПАРКОВОГО ГОСПОДАРСТВА»

ДЕКОРАТИВНІ РОСЛИНИ В ЛОЗІВСЬКОМУ РАЙОНІ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ: АДАПТАЦІЯ ДО КЛІМАТУ, ҐРУНТІВ ТА ПРИРОДНИХ УМОВ

Бадяєв О.В., Бадяєв В.М., Глущенко М.В., гр. 206-236-01
Науковий керівник – канд. с.-г. наук, доц. **С.І. Познякова**
Державний біотехнологічний університет

Протягом останнього десятиліття стало очевидним, що питання екології набули надзвичайної ваги в контексті збереження природного середовища. Ця актуальність особливо наочна для Лозівського району Харківської області, розташованої на північному сході України, де природне різноманіття взаємодіє з антропогенними факторами. Однією із ключових аспектів цієї взаємодії – це вирощування та застосування декоративних рослин, які використовуються для озеленення населених пунктів, парків, скверів та естетичного прикрасу у створенні ландшафтних композицій на присадибних ділянках через що й стали предметом зростаючого інтересу. У цьому контексті, метою дослідження є розгляд біологічного та екологічного різноманіття декоративних рослин на території Лозівського району.

Декоративне садівництво – це складова і досить важлива частина садівництва в цілому. Вирощування декоративних рослин вимагає глибоких знань їх біології і застосування агротехніки відповідно до особливостей та ґрунтово-кліматичних умов. Тож вибір декоративних рослин повинен базуватися саме на науковому підході, який враховує місцеві кліматичні умови та особливості ґрунтів [1].

Лозівський район розташований в зоні помірно континентального клімату з теплим помірно жарким, а іноді засушливим літом та помірно холодною, але не суворою зимою. Середньорічна температура повітря за рік становить 8,2°C. Річний температурний режим характеризується наступними даними: найбільш холодними місяцями є січень та лютий, середньомісячна температура в які сягає -5,2 - 6,5°C та самими теплими – липень і серпень із середньомісячною температурою 19,9 - 20,8°C. Район розташований в степовій зоні фізико-географічній зоні з середньорічної сумою опадів у 575 мм. і є бідним на природні та штучні водоймища [3].

Що стосується ґрунтів – то найпоширеніші є чорноземи звичайні середньогумусні (78 % площі району), є також лучно-болотні, подекуди солонцюваті та солончакові. Чорноземи – це найбільш родючі ґрунти, які багаті на органічні речовини, що сприяє їхній великій водопроникності [3].

Отже при виборі декоративних рослин для вирощування на території Лозівського району слід враховувати їх морозостійкість, посухостійкість та те, що для найбільш розповсюджений на місцевості чорнозем підходить для рослин, які не вимагають особливого складу ґрунту. Зважаючи на наведені особливості кліматичних умов та ґрунтів для вирощування підходять декоративні рослини, які вказано в таблиці 1.

Таблиця 1 – Найпоширеніші види рослин в озелененні Лозівського району

Дерева	Кущі	Трав'янисті рослини
Береза повисла	Бузок звичайний	Айстра однорічна
Гірकोкаштан звичайний	Гортензія садова	Іриси – Півники гібридні
Клен гостролистий	Калина звичайна	Петунія гібридна
Липа широколиста	Садовий жасмин звичайний	Півонія китайська
Сосна звичайна	Спірея японська	Сальвія блискуча
Туя західна	Троянди (різні сорти)	Хризантема китайська
Ялина колюча	Ялівець козацький	Чорнобривці прямостійні

Наведені декоративні рослини адаптовані до місцевих кліматичних умов. Вони витримують холодні зими і спекотне літо, а також ґрунтові умови цієї місцевості [2]. Для того щоб декоративні рослини в Лозівському районі добре росли і розвивалися необхідно вжити заходи щодо адаптації декоративних рослин, а саме:

- 1) висаджувати рослини в правильний час року - деякі рослини, такі як троянди, краще висаджувати навесні, а інші, такі як хризантеми, – восени;
- 2) обрати місце для посадки, яке відповідає вимогам рослин – деякі рослини люблять сонячні місця, а інші – тінь, деякі рослини потребують хорошого дренажу, а інші - вологих ґрунтів;
- 3) регулярно обрізати рослини – обрізка допомагає рослинам зберігати здорову форму і стимулює їх зростання;
- 4) захищати рослини від шкідників і хвороб – шкідники і хвороби можуть завдати серйозної шкоди декоративним рослинам тож для захисту рослин від них можна використовувати інсектициди та фунгіциди.

Отже декоративні рослини в Лозівському районі є важливим елементом ландшафту. Вони роблять навколишнє середовище більш естетичним і комфортним. При виборі декоративних рослин для даного району необхідно враховувати клімат, ґрунти та природні умови. За допомогою заходів щодо адаптації декоративних рослин до місцевих умов можна забезпечити їх благополучне зростання і розвиток.

Література

1. Гулько В.І. Декоративне садівництво: Навч. посібник. - Львів: ЛДАУ, 1999. - 73 с.
2. Познякова С.І. Декоративна дендрологія. Голонасінні: навч. посібник / С. І. Познякова, С. А. Лось. - Держ. біотехнол. ун-т. - Харків: ДБТУ, 2023. - 325 с.
3. Офіційний портал Лозівської міської територіальної громади. URL: <https://lozovarada.gov.ua/>